

KERKDIENSTEN

GENEVE	COMMUGNY
Auditoire de Calvin, naast cathédrale St. Pierre	Temple Saint-Christophe
Zondag 12 september om 9.30 Ds. Lia Wolters-Berghout	
Zondag 26 september - Kerkdienst om 11.00 uur in de katholieke kerk van Begnins Buitendag in de Salle Communale van Begnins Ds. Lia Wolters-Berghout	
Zondag 10 oktober om 9.30 Ds. Lia Wolters Berghout	Zondag 24 oktober om 11.00 - Avondmaal dienst Ds. Lia Wolters Berghout

Studie van FEPS ziet immigrantenkerken als plaats van integratie

De Fédération des Eglises Protestantes de Suisse (FEPS, zie < <http://feps.ch/> >) heeft onderzoek gedaan naar migrantenkerken in Zwitserland. Men schat dat er ongeveer 300 van dergelijke kerken zijn, die onderling erg verschillen qua land van origine, geloofsbeleving, sociale en materiële situatie van de leden en qua organisatiegraad en -structuur. Ook zijn er kerken waar mensen uit verschillende landen en culturen samenkomen, bijvoorbeeld omdat er Portugees, Frans of Engels gesproken wordt, waardoor er mensen uit verschillende landen terecht kunnen. Vaak zijn de kerken een mix van verschillende denominaties, men vindt elkaar over de kerkelijke grenzen uit het land van origine.

Er bestaan een aantal contacten tussen de Zwitserse kerken en de migrantenkerken, zowel op het niveau van de FEPS, (vooral kerken die al meerdere generaties in Zwitserland gevestigd zijn), als op het kantonale niveau en het lokale. Deze contacten variëren van het beschikbaar stellen van ruimtes tot migrantenkerken die integraal onderdeel zijn van een plaatselijke gemeente. Dat laatste ziet men vooral bij de vrije kerken, die geen lid van de FEPS zijn. Deze kerken gaan ervan uit dat de tweede generatie behouden blijft voor dezelfde kerk wanneer de eerste generatie onderdeel kan zijn van de eigen gemeenschap. Waar gemeenschappen gebaseerd zijn op de taal en de gebruiken van het land van origine blijkt het moeilijk de tweede generatie vast te houden. Een ander probleem waarmee migrantenkerken te maken hebben is de grote wisseling van lidmaatschap, doordat veel mensen tijdelijk in Zwitserland zijn. Vooral voor kerken waarvan veel leden een wankel verblijfstatus hebben is het moeilijk een stabiele en (financieel) draagkrachtige gemeenschap te vormen.

Het onderzoek laat zien dat deze migrantenkerken belangrijk zijn voor de

integratie in de Zwitserse samenleving. Mensen kunnen er in hun eigen taal ervaringen uitwisselen en over hun problemen praten. Mensen die al langer in Zwitserland zijn kunnen nieuwkomers advies geven en ondersteunen.

Er blijkt weinig contact te zijn tussen de migrantenkerken en de overheid. Het rapport pleit voor andere vormen van erkenning van deze kerken en een grotere waardering van de overheid voor de bijdrage die deze kerken leveren aan het integratieproces.

Een deel van het rapport bevat een theologische reflectie op het bestaan van migrantenkerken. De vreemdeling heeft in de Bijbel een speciale plaats, omdat het volk Israël oorspronkelijk vreemdeling was in het land waar ze woonden. De bescherming van de vreemdeling ligt verankerd in de liefde van God. In Christus is men noch Jood noch Griek. Etniciteit mag dus geen reden zijn voor een kerk om mensen buiten te sluiten.

Een tweede theologische reflectie gaat over de eenheid van de kerk. De kerk is het lichaam van Christus. Daar kan geen enkel lichaamsdeel van buitengesloten worden. De relatie van de plaatselijke kerk met migrantenkerken mag dus niet beperkt zijn tot een diaconale relatie. De migrantenkerken zijn deel van de ene kerk. In de praktijk is dat niet altijd eenvoudig omdat de kerken vanwege hun cultuur (een charismatisch leider die in Zwitserse ogen dictatoriale trekken heeft, bijvoorbeeld), en hun manier van geloven sterk kunnen afwijken van de eigen kerk. Tegelijkertijd confronteren deze andere vormen de Zwitserse kerk mogelijk met eigen tekortkomingen en fungeren ze als zodanig als een spiegel, bijvoorbeeld wat betreft de missionaire attitude van sommige migrantenkerken.

Het rapport beveelt de Zwitserse kerken aan oog te hebben voor het bestaan van migrantenkerken en relaties met hen aan te gaan, een open houding te ontwikkelen voor vreemdelingen en toerustingprogramma's te organiseren of open te stellen voor mensen uit de migrantenkerken. Dat laatste kan vooral belangrijk zijn voor kerken met voorgangers die nauwelijks theologisch onderwijs genoten hebben. Verder raadt men aan de dialoog met elkaar aan te gaan zonder een al te groot vooroordeel over de geloofsbeleving van de

migranten. Een aantal voorbeelden van samenwerking worden in een bijlage gegeven.

Lia Wolters-Berghout

FEPS Etude 2 - Les nouvelles Eglises de migrants en Suisse - Bern 2009

<http://feps.ch/media/press-releases/nn_communique/2010/100223-fsps-publishes-migration-churches-study.html>

Jeûne Genevois

9 September 2010 wordt de jaarlijkse Jeûne Genevois gevierd. Omdat dit het jaar het internationale jaar van de migratie is heeft de groep Témoigner ensemble à Genève, een platform van immigrantenkerken en de EPG waar onze kerk ook lid van is, besloten om op deze dag een bezinningsbijeenkomst, een interculturele ontmoeting en een kerkdienst te houden. Het programma ziet er als volgt uit:

Temple des Pâquis, rue de Berne / rue du Môle

14h Le Jeûne, un temps de louange et d'attention à l'autre

15h Et si nos racines devaient être vivifiées ? Réflexion biblique

16h Le Jeûne, un temps de découverte et de rencontre, chorales étrangères et goûter

Entre Pâquis et Saint-Gervais

17h Le Jeûne, un temps de danse devant le temple des Pâquis

17h15 Le Jeûne, marchons ensemble. Marche des Pâquis à Saint-Gervais

Temple de Saint-Gervais

18h Culte du Jeûne genevois.

Entendre la promesse du Seigneur, vivre une commune espérance, de Roswitha Golder, pasteure chargée de mission par l'Eglise protestante auprès du Mouvement Témoigner ensemble à Genève.

Een interessant intercultureel feest, waar u van harte welkom bent. Meer informatie vindt u op onze website: <http://www.ned-pg.ch/JeuneGenevoisIntlProgram.pdf>

Lia Wolters-Berghout

Buitendag - voorafgegaan door een dienst in de katholieke kerk van Begnins, tegenover de Salle Communale van Begnins

Op 26 September vieren we onze oecumenische buitendag. De dag staat bekend om zijn brocante en zijn geweldige maaltijd bereid door Nesta Bakker. Alles ten bate van het voortbestaan van onze gemeente. Zonder gezonde financiën kunnen we niet betalen wat we waardevol vinden en graag willen doen. Voor de maaltijd graag opgeven bij Nesta. Het telefoonnummer vindt u achter op Kontakt.

De dag is ook bijzonder door zijn oecumenisch karakter. Daarom had ik de kerkdienst al een beetje voorbereid met Mgr. Bert van Megen, maar hij wordt deze maand overgeplaatst naar Afrika, dus samen een dienst houden gaat niet lukken. Jammer, want ik heb genoten van de samenwerking met hem. We wensen hem zegen en geluk op zijn nieuwe post.

Bert en ik hadden afgesproken om iets te gaan doen met de encycliek van paus Benedictus. Vorig jaar hebben we in verband met het Calvinjaar stil gestaan bij uitspraken van Calvijn, dus nu leek het ons aardig om een tekst uit de Katholieke traditie centraal te stellen. Waarschijnlijk is het te kort om nog iets met een priester samen te organiseren, maar de tekst is natuurlijk wel beschikbaar. Dus we maken er op een creatieve manier toch een oecumenische dienst van.

Lia Wolters-Berghout

Een prachtig lied waarvan de beeldspraak mensen die tussen de bergen wonen wel moet aanspreken staat in de bundel Tussentijds. Het is geschreven door Wonno Bley.

Zoals rivieren van de bergen stromen,
bronnen geslagen door Gods sterke hand;
zo is ons leven aan het licht gekomen:
een watergang uit het geboorteland.

Ik wilde wel voor altijd daar vertoeven,
hoog in de bergen, zonder vrije val
om vrolijk van Gods eeuwig heil te proeven:
een rustig bergmeer zonder lage wal.

Nu stort ik mij verwoed in 't dal der tranen,
waarbij ik rotsen met mijn massa's ets
en bressen sla om mij een weg te banen
en roekeloos de groene oevers kwets.

Het slijpend water kleurt met slib mijn flanken
beschamend rood van zonden oeverloos.
onder mijn huid heb ik verborgen banken
en maak de stuurman blind en hulpeloos.

Dan komt opeens een brede, stille wijdde,
de woede wijkt en mijn onstuimigheid;
het slib wordt afgezet, mijn schulden wijken
en God herschept een nieuwe vruchtbaarheid.

Nu mag ik gerechtvaardigd verder stromen
Op weg naar mijn eertijds beloofde lot;
Met grote blijdschap mag ik binnenkomen
Als een rivier in zee, in Hem, bij God.

VAN DE FINANCIËLE COMMISSIE – een oproep

De financiële situatie per einde juli laat zien dat we belangrijk achterlopen met de ontvangst van de bijdragen in vergelijking met vorig jaar. Eind juli 2009 ontvingen we 56% van de gebudgeteerde bijdragen, dit jaar is het slechts 46%. Mogen wij allen die nog geen bijdrage hebben overgemaakt oproepen om dat nu te doen? Wij sluiten een giro overschrijvingsbiljet hier bij in.

De kerkkollektes lopen dit jaar 25% achter op die van vorig jaar. Voor de diaconale kollektes is het verschil 20%. Wij schrijven de mindere opbrengst toe aan het wegvallen van de diensten in Lausanne.

De abonnements betalingen voor Kontakt lopen redelijk goed. Een vriendelijke oproep voor hen die dit nog over het hoofd zagen.

De financiële commissie,

H. Krul (voorzitter), E.J. Vogelezang (trésorier)

DIACONALE COLLECTES

Opbrengsten Diaconie :

Natty Petrosino   sfr. 644.30

Contact Jeunes   sfr. 551.85

Diaconale collecte september : Ziekenhuis Malawi

Al twee keer hebben we voor dit ziekenhuis gecollecteerd. Een keer voor twee verlosstoelen en een keer voor linnengoed. Het Nkhoma Hospital staat zoals U weet in een van de armste landen van Afrika. We hebben net de volgende brief gekregen:

We zijn druk bezig om alle informatie in het ziekenhuis te computeriseren en op dit moment is er ook een collega vanuit Tanzania over om ons te helpen om ook diagnose en laboratorium-resultaten toe te voegen aan het computersysteem.

Iedereen is er erg enthousiast over, men is trots op het feit dat Nkhoma zoveel computers heeft. We hebben al twee keer computers gekregen via een stichting in Nederland en er komen er meer met een container die vorige week is weggegaan.

We hebben eigenlijk UPS (uninterrupted power supply) systemen nodig om tussen het stopcontact te zetten om ze te beschermen voor stroomfluctuaties, die hier een groot probleem zijn. Een zo'n apparaat kost 200 euro, dus het is nogal een kostenpost om er voor elke computer een aan te schaffen. Het zou fantastisch zijn als jullie zouden kunnen helpen met een apparaat. Voor meer info: www.nkhomahospital.org/his/

Hartelijke groeten Naomi de Jonge

Frances Sandberg

Verslag van het bezoek van Ds. Lootma aan onze gemeente, waar hij op 25.06.10 lezing gaf over de verschijningsvormen van godsdienst, een ontwikkelingspsychologische benadering, en op 27.06.10 een kerkdienst samen met onze predikant Ds. Wolters-Berghout.

Ds. P. Lootsma hield op 25 juni een lezing over de verschijningsvormen van godsdienst, een ontwikkelingspsychologische benadering. Hij betoogde, dat godsdienst een poging is van een samenleving en individuen om greep te krijgen op haar omgeving, die zich in eerste instantie aandient als een onbegrijpelijke chaos. Om te kunnen leven is het zaak de chaos te ordenen en om er vat op te krijgen. Godsdienst is in wezen de expressie van hoe een samenleving zich tot het bestaan verhoudt. Godsdienst is dus met hart en ziel verweven met cultuur. Dit is echter niet meer zo. Godsdienst is op een eiland terecht gekomen. De aansluiting met de cultuur is ergens onderweg verloren gegaan. Daarvoor zijn tal van redenen aan te voeren die hij hier laat rusten. Op één na. En die komt vanuit de ontwikkelingspsychologische invalshoek. Om kort te gaan: het is denkbaar dat de kerk zich heeft gehecht aan een manier van met geloven omgaan, die de grote massa achter zich heeft gelaten. En dat zij ernst moet maken met het zoeken naar vormen die passen bij de vragen die in deze tijd gesteld worden.

Het model dat hij ter illustratie daarvan aanbiedt, is algemeen toepasbaar op de ontwikkeling van een mens, maar ook van de samenleving, cultuur of een godsdienst.

Hij onderscheidt drie fasen:

1. de mythische fase: de mensen leven in een bezielde wereld. Overal om hen heen herkennen zij geesten en machten die de wereld besturen. De mens moet deze geesten en machten bezweren of gunstig stemmen.
2. de ontologische fase: de mens leeft in een min of meer gesloten systeem. De verhouding tussen de godheid of godenwereld ligt besloten in een aantal vaste afspraken en regels. Wie zich hieraan houdt kan op bescherming rekenen. Vergelijking met de vorige fase minder afhankelijkheid en geen willekeur.
3. de functionele fase: niet langer wordt er geloofd in een wereld van geesten of goden die zelfstandig handelen. Noch wordt geloofd in een systeem waarnaar een hogere of uiteindelijke waarheid is vastgelegd en waar wij ons naar hebben te voegen. Wat overblijft is een mens die nog steeds bereid is zijn ziel te investeren in een geloof of levensovertuiging, maar alleen dan als het hemzelf of de wereld verder helpt. Deze mens doet iets, niet omdat het moet of omdat het zo hoort, maar omdat hij erin geloofd. Deze gaat

naar de kerk omdat het hem raakt. Zodra dat niet meer het geval is blijft hij weg.

De drie fasen liepen en lopen door elkaar en bestonden en bestaan tegelijkertijd. Er kan echter een bepaalde beleving dominant geworden zijn. Vooral bij jongere generaties wordt godsdienst vooral functioneel beleefd. Dat zou consequenties moeten hebben voor de manier waarop de kerken godsdienst aanbieden en 'in de markt zetten'.

Wanneer het denken over godsdienst verandert, betekent dat dat ook het denken over wie of wat God is verandert. Gestudeerde godgeleerden werden verondersteld kennis te hebben van de bedoelingen van God, kennis verkregen door universitaire studie. Sinds de tweede wereldoorlog hebben wij het idee dat deze kennis niet uitsluitend door studie is te verwerven. Moderne theologen houden zich over het algemeen niet meer met God bezig, maar met de godsvoorstellingen van hun tijd. Die worden in gesprek gebracht met de godsbeelden van de tijd waarin de bijbel geschreven is. God is een ervaringscategorie geworden: hoe ervaart een mens Hem?, waar en wanneer komt de mens hem tegen?, wat doet of zegt Hij ons? en hoe worden de mensen daar beter van?

Wat kan er begrepen worden onder een functioneel godsbesef? Ds Lootsma noemde al: men zoekt geraaktheid, troost en geestelijke of spirituele groei. De manier waarop kerkdiensten worden ingericht heeft veel ontologische trekken. Er is vaak een grote gehechtheid aan bepaalde vaste teksten of formules. De vraag is in hoeverre deze manier van doen aansluit bij een meer functioneel georiënteerde generatie. Uit de wijze waarop Ds Lootsma de vraag geformuleerd heeft mag ik wel concluderen dat het antwoord op de vraag in de vraag besloten ligt.

Op 27.06 volgde een kerkdienst in de Temple te Commugny te zamen met onze predikant Ds. Wolters-Berghout.

Na muziek en een woord van welkom en aansteken van de kaarsen en een moment waarin wij ons wijden aan God, zongen wij psalm 136 Looft den Heer. Daarna volgde votum en groet en een inleiding op de dienst door Ds. Wolters-Berghout. Wij zongen lied 479 1, 2. Aan u behoort o Heer. Daarna volgde een gebed door Ds. Lootsma, waarin hij inging op de verwachtingen waarmede wij naar de kerk gekomen zijn. Dat wij ons met elkaar verbonden weten en dat wij werkelijk

geraakt zijn. Dat wij een adres mogen vinden voor onze dankbaarheid voor het leven. Dat wat wij hier horen en zien ons opnieuw zal doen verlangen naar een leven in Uw licht.

Daarom bidden wij U: Heer ontferm U.

Wij zongen lied 479 3, 4. Gij hebt de bloemen op de velden. De lezing was uit Mattheus 6: 25-34, gehouden door Ds. Lootsma. Wij zongen lied 488b: 1,3,4,5. Zolang er mensen zijn.

In zijn overweging betoogt Ds. Lootsma dat wij vanuit het oneindig royale perspectief van God naar de werkelijkheid moeten kijken. Hoe hij daartoe komt vertelt hij in zijn preek. Hij mocht een kind dopen van een Nederlandse diplomaat die in India gestationeerd was. Haar man deed onderzoek naar verdwijnende talen, en vertelde het volgende verhaal: Hij verbleef een paar maanden bij een Bedoeïenenstam op de grens van Egypte en Soedan in een moeilijk toegankelijk gebied waar nauwelijks veemdelingen komen. Langzaam maar zeker lukte het hem hen in gesprek te komen en geluidsopnamen van hun taal te maken. Op een zekere avond vroegen de Bedoeïenen hem of hij naar hun gebied toegekomen was om hun goud op te halen en mee te nemen. Onze vreemdeling had geen idee waar ze het over hadden of wat zij bedoelden. Toen vertelden de Bedoeïenen hem dat zij over ontzagwekkende hoeveelheden goud beschikken en dat de plaatsen waar dat goud in de grond zit zorgvuldig op kaarten zijn aangegeven. 'maar zeiden zij toen onze ouders nog leefden, waren de Romeinen hier en die hebben de kaarten van ons afgepakt en meegenomen, Wij kunnen er dus niet meer bij!' Zij zaten eigenlijk op hem te wachten. Want dat er iemand zou komen om dat goud op te halen, leek hen niet meer dan voor de hand liggend. Ze vertelden er over alsof het allemaal pas een paar jaar geleden gebeurd was. De onderzoeker was niet zozeer kerkelijk. Zijn vrouw hechtte aan de doop. Hij was niet tegen. Op mijn vraag in hoeverre het krijgen een kind hem op het spoor van God had gezet, kwam hij met dit in Ds. Lootsma's beleving schitterende verhaal aan te dragen. Het verhaal vertelt van de betrekkelijkheid van tijd. Het besef van tijd is uitgesproken functioneel. Wat is lang geleden en wat is kort? Een kwartier wachten in de wachtkamer van een dokter over de uitslag van een onderzoek duurt langer dan een kwartiertje met een glaasje wijn in de zon. De

Bedoeïenen toonden hoe verkrampd het is om overall een meetlat naast te leggen. Zij leven met een perspectief zo ruim als de wereld. Tijd wordt in ons deel van de wereld een instrument dat ingezet wordt om de werkelijkheid te beheersen.

Door tijdgebrek komt vaak niets van de uitvoering van je plannen. De Bedoeïenen zeggen dan «er komt iemand na jou die verder gaat met wat jij van plan was». Tijd is niet gebonden aan de periode dat u en ik ademhalen. U en ik zijn druppels in een oneindige zee van tijd,

Wij lazen de schriftlezing van Mattheus. Hij zegt: 'Maak u dan niet bezorgd tegen de dag van morgen, want die zal zijn eigen zorgen hebben. Leef nu. Staar je niet blind op wat er allemaal aan verantwoordelijkheden op je wacht. Jezus hoopte dat ook zijn vrienden en vriendinnen de moed zouden vatten om vertrouwensvol en zorgeloos te zijn. Om 'tijdenloos' te leven. Hoe moeilijk ook, we kunnen wat dat betreft een hoop leren. De kerk is daarvoor. Maar ook de kerk heeft het er moeilijk mee, want die alledaagse, dominante manier van naar de werkelijkheid kijken heeft ook de kerk in verlegenheid gebracht. Wij zouden ernst moeten maken met het ons te oefenen in die andere manier van kijken. Er zou een zonder meer

bevrijdende werking van uit gaan. Heilige huisjes zouden omvallen, hokjes zouden worden opengebrouwen, angst verdampd, muren zouden vallen en opgeplakte etiketten verwaaien. En dat alles om plaats te maken voor een ongeacht ruim bewustzijn.

Daarom is die tekst van vandaag veel minder lieflijk dan wij op het eerste gezicht misschien geneigd zijn te denken. Er gaat een dringend appèl van uit om anders te kijken, te gaan ervaren, te doen en te laten. Om anders te worden, nieuw en volkomen vrij.

Er volgt muziek en daarna een gebed door Ds. Wolters-Berghout. Wij zongen lied 465: 1 Van u zijn alle dingen. Daarna volgt de collecte en een gebed. Dit wordt gevolgd door de Avondmaalsviering door Ds. Wolters-Berghout met de lofzegging. Wij zongen lied 21: 1 Alles wat adem heeft

Dan volgt het tafelgebed en daarna het Onze Vader. Wij zongen lied 184: 1 Met de boom des levens. Daarna volgt het delen van brood en wijn, en dan het Dankgebed. Wij zongen lied 44: 1,2,3 Dankt dank nu allen God.

Met de zegen en het gezongen Amen wordt deze kerkdienst besloten.

Geert van Mesdag

Grote dank

Namens het organiserend comité van de jaarlijks terugkerende "Gehandicaptenweek" wil ik graag iedereen enorm bedanken die op de één of andere wijze heeft meegeholpen deze week weer tot een groot succes te maken en hen die deze week (weer) financieel hebben ondersteund.

Ik denk dat de reactie van één van de genodigde echtparen boekdelen spreekt en daarom maak ik u hier graag deelgenoot van.

Jan Jaap van den Broek

"Lieve, lieve mensen.

Allereerst willen wij jullie bedanken voor de fantastische week, die jullie ons bezorgden.

Met heel erg veel plezier en genegenheid denken wij daaraan terug. Voor ons nog steeds onbegrijpelijk dat jullie je zo, een overvolle week inzetten voor onbekende mensen!!!

Onmogelijk is het dan ook voor ons om aan onze vrienden en familie goed weer te geven wat wij mochten ondervinden aan menselijkheid, vriendelijkheid en begrip en alles wat niet onder woorden te brengen is. Zelfs niet met behulp van de vele mooie foto's die we "geschoten" hebben. Die geven niet genoeg jullie superbetrokkenheid en warme gevoel weer, dat we ervoeren. Wij vinden onszelf dan ook erg grote boffers dat wij hiervan mochten komen genieten. Zwitserland en ook Frankrijk, hebben dus niet alleen een schitterende natuur! Echte kanjers zijn jullie.

Wat zullen we nog lang hieraan denken.. Duizend maal en meer.....onze dank.

Met vriendelijke groet

Huib en Hanny Nijssen Smits"